

for rigtigt at give den Opgave, jeg stiller mig, en endnu videregaaende Begrænsning, saaledes at den Analyse af Spørgsmaalet om Ophævelsen af de to Vælgerklasser, som jeg her agter at foretage, i det væsentlige bliver foretagen under et landkommunalt Synspunkt. Dette er af den Grund naturligt, at jeg med Hensyn til landkommunale Forhold befinder mig paa kendt Territorium, idet jeg mener fra min Deltagelse i den landkommunale Styrelse at have erhvervet passende fast Grund under Fødderne og derigennem at have faaet Adkomst til at tale med om denne Side af Sagen. Og er det end saa, som jeg nys udtalte, at jeg blandt Medlemmerne af dette høje Ting kun taler i mit eget Navn, nærer jeg dog tryk Forvisning om, at den Opfattelse, som jeg her vil lade komme til Orde, vil vinde Genlyd og Godkendelse hos store Dele af den landkommunale Befolkning. Min Tillid i saa Henseende bygger jeg blandt andet paa de Udtalelser, der bleve fremsatte henholdsvis af det ærede 10de kongevalgte Medlem (Hage) og det ærede 2det Medlem for 10de Kreds (Frijs-Frijsenborg), Anskuelser, der i alt væsentligt dække mine Anskuelser med Hensyn til Lovforslagets Kærne. Stillingen til denne er imidlertid af saa vidtrækkende Betydning for Bedømmelsen af hele det foreliggende Lovforslag, at det forekommer mig, at den alsidigst mulige Belysning og Uddybning af Emnet maa være betimelig. Og jeg finder mig saa meget mere foranlediget til at foretage en saadan, som min Opfattelse med Hensyn til Spørgsmaalet om Ophævelsen af de to Vælgerklasser foreligger underbygget med positive Data, som formentlig tør paaregnes at ville have nogen Interesse saavel i som uden for denne Sal. Jeg kunde imidlertid ønske allerede paa dette Sted at fremsætte nogle Bemærkninger af mere elementær Natur, Bemærkninger, der væsentligst ere foranledigede ved de Betragtninger, der ere fremsatte under Forhandlingerne om det her foreliggende Lovforslag.

Det ærede 1ste Medlem for 7de Kreds (Madsen - Mygdal) accentuerede saaledes med Styrke, at man fra Andelsbevægelsen kunde hente Bevis for, at Tiden nu var inde til at lyse den lige og almindelige Valgret i Kuld og Køn ogsaa ved de kommunale Valg. Det er vel ganske rigtigt, som det ærede Medlem henpegede paa, at Andelsbevægelsen, denne Bevægelse, der har været til saa stor Gavn for Landbruget og for Nationen, i det store og hele

er bygget over lige og almindelig Valgret. Jeg siger udtrykkelig i det store og hele, thi der findes dog ogsaa Andelsforetagender, hvor Systemet ikke er bragt til Anvendelse. Men paa den anden Side er jeg unægtelig forbavset over, at man — det ærede 10de kongevalgte Medlem var jo ogsaa inde herpaa — mener herfra at kunne hente Bevis for Betimeligheden og Anvendeligheden af det samme System ved de kommunale Valg. Det forekommer mig nemlig, at den lige Valgrets Anvendelse ved Andelsforetagendernes Generalforsamlinger og dens Anvendelse ved Valg til de kommunale Raad er to fuldstændig forskellige Ting; Ting, der slet ikke kunne paralleliseres, Forhold, der i Virkeligheden ere fuldstændig inkommensurable. Den lige Valgrets Anvendelse i Andelsforetagender har nemlig til Hensigt at tilvejebringe en Administration, hvis Opgave er saa enkel, saa lige til og saa skarpt afstukken som vel muligt, idet den slet og ret gaar ud paa paa økonomisk og tidsvarende Maade at skaffe Andelshaverne det størst mulige Udbytte af deres Forhold til Foretagendet, for Produktionsforeningernes Vedkommende altsaa at skaffe det størst mulige Udbytte af deres leverede Produkter, Svin, Mælk, eller hvad det nu er, og for Indkøbsforetagendernes Vedkommende udelukkende at skaffe de bedste Varer til de billigste Priser. Men samtlige Andelshavere ere aldeles ligestillede i Forhold til det paagældende Foretagende; deres Andel i Driftsudgifterne ere forholdsvis ganske de samme, og deres Andel af Driftsudbyttet er afhængig af deres Omsætning med Foretagendet og staar i ligefremt Forhold til Produktions- eller Indkøbsenheden. Der er i saa Henseende aldeles ingen Vej uden om, den lige Valgret kan aldeles ikke rokke ved dette Forhold og skulde vel ogsaa vogte sig for at forsøge herpaa. Men hvorledes kan man saa ville jævnføre Forholdene i disse Andelsforetagender med Forholdene ved de kommunale Valg? Vil man foretage en saadan Jævnføring, saa kommer man til at regne med en ikke uvæsentlig Omlægning af de Forhold, der raade ved Andelsforetagendernes Ordning. Man maa nemlig da for det første tænke sig, at de mindre Andelshavere kunde slutte sig sammen til en kompakt Stemmehøj, der var i Stand til at beherske Valgene, og at det endvidere med fuldstændig Lovmedholdelighed kunde lade sig gøre, at en saadan Stemmehøj vedtog, at Foretagendets Driftsudgifter eller i hvert Fald disses al-